

Den økte arbeidsledigheten rammer bredt, men skjevt

I løpet av de siste to ukene har de registrert ledige i Norge økt fra 2,3 til 10,4 prosent av arbeidsstyrken. Mer enn 270 000 personer er kastet ut i ledighet, de aller fleste i form av permittering. Nå foreligger en analyse av hvem som mistet arbeidet gjennom krisens første uker, med utgangspunkt i søknader om dagpenger. Den viser at arbeidsledigheten nå rammer bredt, men at det likevel er en klar overrepresentasjon av personer med lav inntekt, lav utdanning, og begrensede økonomiske ressurser.

En forskergruppe med deltagere fra Frischsenteret, Statistisk sentralbyrå og NAV har analysert oppdaterte registerdata med informasjon om alle nye søknader om dagpenger i perioden 1.-22. mars. Ved hjelp av et kryptert løpenummer er disse opplysningene koblet sammen med andre registre som gir informasjon om personlige kjennetegn, slik som tidligere inntekt, sosial bakgrunn, familiesammensetning, kjønn, alder, utdanning, yrke, og arbeidsgiver. Dette materialet gir dermed mulighet for å studere sammensetningen av den gruppen som nå kastes ut i ledighet, og i noen grad å analysere mekanismene bak den første bølgen av permitteringer og oppsigelser.

Dette er noen av hovedfunnene:

- Alle inntekts- og utdanningsgrupper er berørt av den pågående økonomiske krisen. Det er likevel en klar overrepresentasjon blant de nye ledige av personer med lav inntekt, lav utdanning, og lavinntekts familiebakgrunn.
- Kvinner er mer utsatt for å miste jobben enn menn. Unge er mer utsatt enn eldre. Innvandrere er mer utsatt enn norskfødte.
- Det er høyere risiko for arbeidsledighet i familier med lav husholdningsinntekt og dårlig likviditet. Lavinntektsfamilier er overrepresentert.
- Det er en konsentrasjon av risiko innen familier. Sannsynligheten for å miste jobben er klart høyere hvis også ektefellen er blitt ledig. Familier med barn ser ut til å være noe mer utsatt enn familier uten barn.
- Ikke-samfunnskritiske jobber som innebærer fysisk kontakt med andre er mest utsatt for permittering. Men betydningen av dette blir mindre dag for dag, ettersom krisen forplanter seg gjennom økonomien.
- Bedrifter med lav produktivitet, lav egenkapital, og høy gjeld har høyere sannsynlighet for å permittere eller si opp arbeidstakere.
- Innen bedrifter har både ansiennitet og lønnsnivå liten betydning for valg av hvem som permitteres.
- Det nye permitteringsregelverket innebærer at den økte arbeidsledigheten så langt ikke har medført økt inntektsulikhet blant dem som var lønsmottakere da krisen inntraff (snarere tvert imot). Men hvis arbeidsledigheten blir varig vil ulikheten øke.

Forskergruppen består av Bernt Bratsberg, Simen Markussen, Knut Røed og Oddbjørn Raaum (alle Frischsenteret), Trond Vigtel (Statistisk sentralbyrå) og Gaute Eielsen (NAV).